

Denis Halliday, avhoppad FN-chef i Irak:

"USA underminerar folkrätten och hela FN-systemet"

Denis Halliday, som under flera år var chef för FN:s humanitära program i Irak och ansvarig för Olja för mat-programmet, hoppade av sin tjänst när han såg vilka konsekvenser sanktionerna hade för Iraks folk. Han besökte nyligen Stockholm och talade bland annat på Stockholms Universitet.

– Det här fortsättningskriget, som sanktionerna innebär, strider mot alla internationella lagar och konventioner. Det har flera av de personer som ansvarar för sanktionerna insett och har avgått. Bland annat jag själv, säger han inledningsvis.

– FN är i högsta grad ansvariga för denna utveckling. Olja för mat-programmet håller idag irakierna vid liv men inte mer. För att vända utvecklingen måste ekonomin repareras. Men detta hindras av FN som har en politik som förvandlar landet till ett flyktingläger för 22 miljoner människor.

USA:s oljekrig

Dennis Halliday pratar mycket om FN:s roll. Han tar också upp att detta planerade krig inte har något med inspektioner eller vapen att göra utan är ett amerikanskt oljekrig.

– Administrationen verkar inte förstå vad USA:s olja gör under Iraks sand. Iraks grannländer känner sig inte heller hotade, hur kan då USA vara det, frågar han retoriskt. USA verkar också vara väldigt måna om att införa "demokrati" i länder man betraktar som fiender. Saudiarabien och Kuwait försöker man inte demokratisera.

Han berättar vidare hur hans team under en resa i norra Irak stötte på ett turkiskt stridsvagnskompani. Han meddelade omedelbart FN:s generalsekreterare Kofi Annan att FN måste gå ut med nyheten att det skett en turkisk invasion av Irak som måste fördömas. Hans uppgift och hela FN systemets uppgift var ju att behandla Irak som en suverän stat. Men ingenting hände.

Brott mot FN-stadgan

Den största faran han ser med kriget och händelser som den ovan är att hela det internationella regelsystemet håller på att kollapsa. Det farliga, när USA agerar genom FN, är att internationell rätt inte blir något värd. När USA angrep Afghanistan under artikel 51 så var detta ett brott mot FN stadgan.

Det finns inget i internationell rätt som heter föregripande attack. Ska man använda militära åtgärder mot ett land så är det kapitel 7 artikel 42 man måste stödja sig på.

Att man inte gillar Saddam ger ingen rätt att straffa folket. Alla suveräna stater måste behandlas lika. Irak är en självständig stat med 22 miljoner människor. Man kan inte inleda ett samarbete genom att kräva en regimändring för att häva sanktionerna.

– Idag talar USA i FN:s generalförsamling till de övriga medlemsländerna på ett sätt som inte är godtagbart. De andra länderna måste ställa sig upp och protestera mot detta, menar Halliday. Att Sveriges regering inte gör så underminerar Folkrätten och hela FN-systemet.

Granska besluten

Att FN idag hamnar i en situation där resolutioner och sanktioner tydligt strider mot stadgan beror på säkerhetsrådets roll. Rådet är suveränt och dess beslut kan inte generalförsamlingen riva upp. Denna konstruktion behöver reformeras eftersom den har varit oförändrad sedan 1945.

Vad Halliday argumenterar för är ett konstitutionsutskott som var sjätte månad granskar resolutionerna. Man skulle då se hur de systematiskt bryter mot stadgan och Genèvekonventionen. Han vill också att fler beslut tas ner till den betydligt mer demokratiska generalförsamlingen.

Inspektera Israel!

Dennis Halliday avslutar mötet med att svara på en fråga om FN:s framtid.

– Det måste göras mycket och det snabbt, säger han. FN:s respekt i Mellanöstern är noll och borde vara noll. Det finns regler för krig och relationer mellan stater, hur absurd den än låter, dessa måste FN slå vakt om.

Som avslutande exempel nämner han FN:s resolution 687, §14, som handlar om att minska antalet massförstörelsevapen. Den används ofta i propagandan av USA, men resolutionen nämner inte Irak utan hela regionen.

FN måste för att bibehålla en trovärdighet också inspektera Israel och Turkiet.

MARTIN SCHIBBYE

Denis Halliday, numera en vass kritiker av sanktionerna och USA:s agerande mot Irak.

I Florens hölls i helgen den största protesten mot USA:s krigsplaner hittills. 450 000 människor beräknas ha deltagit för att protestera mot det stundande anfallet på Irak.

450 000 demonstranter mot USA:s krigsplaner

Det blev en enorm uppslutning i demonstrationen i italienska Florens i lördags. 450 000 människor höjde sina röster mot USA:s krigsplaner mot Irak.

Demonstrationen i Florens var kulmen på det fem dagar långa mötet Europeiskt socialt forum, arrangerat av den sk anti-globaliseringsrörelsen. Det som ursprungligen var tänkt som en mer allmän protest mot globaliseringen och de växande orättvisorna i världen, kom på grund av den nya FN-resolutionen och det allt mer

spända läget att framförallt handla om Irak och USA:s krigsplaner.

Resultatet blev en massiv och fredlig protest mot USA och dess erövringsplaner av Irak. Medan organisatorerna först uppskattade antalet till 300 000 deltagare talade italienska tidningar dagen efter om att 450 000 var en mer korrekt siffra. Andra menar att det var ännu fler.

Plakat och banderoller som fördömde krigsplanerna syntes tillsammans med Palestinafanor. Bush och Sharon utpekades som de verkliga terroristerna.

Den vänsterstyrda stadens borgmästare välkomnade personligen de demonstrerade medan premiärminister Silvio Berlusconi

försvarade deras möjligheterna att samlas. Schengen-avtalets fria rörlighet upphävdes tillfälligt och italiensk polis tog åter kontroll över gränserna.

Demonstrationen var den största antikrigsprotesten hittills efter London i september.

På söndagen var det belgarnas tur att gå ut på gatorna. 6000 människor demonstrerade i Bryssel bakom parollerna "Nej till krig mot Irak", "Nej till sanktioner mot Irak" och "Befria Palestina". Demonstrationen arrangerades av koalitionen Stoppa USA:s aggression.

PATRIK PAULOV

patrik.paulov@proletaren.se

Sydafrikas folk kräver jorden tillbaka

I Sydafrika växer de fattiga jordlösa kamp för en jordreform. Zimbabwe har visat den väg som nu diskuteras i alltfler länder.

"Den mesta jorden i Sydafrika stals av vita bosättare. De har därför inte rätt till jorden idag". I detta instämmer 85 procent av Sydafrikas svarta befolkning. De har svarat på en intervjuundersökning av James L Gibson från Washington University på uppdrag av "Sydafrikanska institutet för rättvisa och försoning". Resultatet har redovisats i Cape Times. Bara några procent av de vita instämmer i påståendet.

"Jorden måste ges tillbaka till de svarta i Sydafrika, oberoende av konsekvenserna för de nuvarande ägarna och för landets politiska stabilitet". I detta instämmer över två tredjedelar av de svarta.

I brittiska Guardian Weekly nyligen fanns en artikel med rubriken: "Sydafrikas jordlösa kämpar fortfarande mot arvet efter apartheid." Artikeln behandlar den snabbt växande rörelsen bland de jordlösa som kräver en jordreform. Denna imperialistiska tidning erkänner att de fattiga ser Zimbabwe som det positiva exemplet.

emplet.

Den legala stölden av Sydafrikas jord genomfördes med Native Land Act 1913. Då tog de vita den bästa jorden. De svarta tvingades till ofruktbara områden, där de inte ens fick äga mark. De fick inte lagfart. Apartheid tvingade folket att lönearbeta på de vita godsens och gruvorna. 87 procent av jorden ägs idag av 40 000 vita godsägare som är knappt 11 procent av befolkningen. 96 procent av börsen i Johannesburg ägs av de vita.

Vad gör ANC?

Så var läget då ANC tog över regeringsmakten. De jordlösa anser idag att en jordreform var kärnan i ANC:s valkampanj som gav Nelson Mandels regeringsmakten. 30 procent av jorden skulle fördelas till 1994, men hittills har bara två procent av jorden återfördelats. Regeringen avsätter 0,3 procent av statsfinanserna för att köpa jord till de svarta efter principen: "Villiga säljare, villiga köpare".

Denna politik har inte fungerat i Zimbabwe. Rasismen bland de vita hindrar normalt mänskligt umgänge och hämmar alla affärer.

Problemen med en större jordreform ser vi i Zimbabwe, med ekonomiska och politiska sanktioner. Man får hela imperialismen över sig. Det har ANC velat för-

hindra. Idag finns därför en snabbt växande rörelse bland de jordlösa i Sydafrika, the Landless People's Movement, LPM, en paraplyorganisation för de jordlösa.

Motsättningarna är mycket större i Sydafrika än i Zimbabwe där det hittills dödade 11 av 4500 vita godsägare i samband med jordreformen. Under 2000 och 2001 dödade i Sydafrika 284 vita godsägare av 40 000.

För några år sedan hyllades Robert Mugabe av New Africans chefredaktör, Baffour Ankomah, för Zimbabwes militära insats till stöd för DRKongo. Det finns ytterligare en anledning att hylla Mugabe. Det är hans uthållighet i jordreformen.

I New Africans senaste nummer tar man upp dominoeffekten efter Zimbabwe. Det är inte bara frågan om Sydafrika. Namibias regeringen diskuterar att följa Zimbabwes väg. New African frågar sig vad som händer med Australien, Nya Zeeland, USA och Kanada.

Robert Mugabe fick stående applåder då han talade på Miljökonferensen i Sydafrika nyligen. Han har blivit ursprungsfolkens och de landlösa röst, inte bara i Afrika.

TORBJÖRN BJÖRKMAN

torbjorn.bjorkman@proletaren.se